

- ۱- درباره زبان‌های ایرانی، کدام گزینه درست است؟
- ۱) فارسی باستان: این زبان در زمان ساسانیان رایج بود و فرمان‌ها و نامه‌های شاهان آن دوره به خط میخی است.
  - ۲) زبان پارسی: در شمال و شمال‌شرقی ایران متداول بود و زبان دوره اشکانیان است.
  - ۳) زبان پهلوی: زبان رسمی دوران هخامنشی بود و آثار باقی‌مانده از آن بیشتر آثار غیردینی است.
  - ۴) فارسی دری: با کنار گذاشتن الفبای عربی و کاهش نفوذ اسلام در ایران شکل گرفت.
- ۲- اطلاعات تاریخی کدام گزینه درست است؟
- ۱) فارسی میانه حدود ۴۰۰ سال ادامه داشته و شامل دو گروه بوده است.
  - ۲) پهلوی، زبان رسمی دوران اشکانی بود و پیش از دری قرار داشت.
  - ۳) کتاب اوستا را موبدان در قرن اول هجری به نگارش درآوردند.
  - ۴) آثار باقی‌مانده از فارسی باستان به خط میخی است.
- ۳- کدام موارد درباره تاریخ ادبیات در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم درست است؟
- الف) قرن چهارم هجری، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.
  - ب) شاعران این دوره می‌کوشند با آوردن مضامین خاص و نکات بدیع، شعر خود را برجسته کنند.
  - ج) رایج‌ترین انواع شعر در این دوره شعر غنایی، عرفانی و تعلیمی است.
  - د) کسی که در این عهد قصیده تمام‌و‌کمال اندرزی و حکمی سرود، کسانی مروزی بود.
- ۴- کدام گزینه درباره «ترجمه تفسیر طبری» نادرست است؟
- ۱) این کتاب به صورت اثری مستقل درآمده است.
  - ۲) اصل کتاب متعلق به محمدبن جریر طبری است.
  - ۳) جمعی از دانشمندان آن را به زبان فارسی برگرداندند.
  - ۴) اصل کتاب به زبان عربی تألیف شده است.
- ۵- عبارت‌های «به سبب آزادی خواهی، به زندان افکنده شد»، «از نوادگان فتحعلی شاه قاجار بود.» و «تکلف را در نثر از بین برد.» به ترتیب مربوط به کدام شاعران یا نویسندگان است؟
- ۱) عارف قزوینی - ادیب‌الممالک - قائم مقام
  - ۲) فرخی یزدی - ایرج میرزا - قائم مقام
  - ۳) عارف قزوینی - ایرج میرزا - ملک‌الشعراى بهار
  - ۴) فرخی یزدی - ادیب‌الممالک - ملک‌الشعراى بهار
- ۶- کدام گزینه نادرست است؟
- ۱) مشتاق اصفهانی در زمان نادرشاه با چند تن دیگر انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد.
  - ۲) از انقراض دولت صفویه تا آغاز سلطنت فتحعلی شاه قاجار، رشد و شکوفایی قابل توجهی در تاریخ ادبیات دیده می‌شود.
  - ۳) انجمن ادبی خاقان برای رسیدن به هدف خود راهی جز تقلید از آثار پیشینیان در پیش نگرفت.
  - ۴) سبک بازگشت را می‌توان حد واسط سبک هندی و دوره بیداری دانست.
- ۷- کدام یک از ابیات زیر مطلع شعری است که در اصل ترجمه‌ای از شعری غربی است؟
- ۱) از خون جوانان وطن لاله دمیده
  - ۲) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید
  - ۳) جنگ ننگ است در شریعت من
  - ۴) داد معشوقه به عاشق پیغام
- ۸- کدام گزینه درست است؟
- ۱) نویسندگان ایرانی نوشتن رمان را از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند.
  - ۲) رمان «شمس و طغرا» اثری از میرزا حسن خان بدیع است.
  - ۳) داستان‌نویسی به شیوه رمان‌نویسی در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه‌ای طولانی دارد.
  - ۴) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های اجتماعی بود.
- ۹- دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های ..... و ..... به کار رفت، نقش مؤثری داشت.
- ۱) محمدعلی جمال‌زاده - صادق هدایت
  - ۲) محمدعلی جمال‌زاده - طالبوف
  - ۳) صادق هدایت - طالبوف
  - ۴) طالبوف - ناظم‌الاسلام کرمانی
- ۱۰- نام پدیدآورنده، سردبیر یا مدیر چند اثر درست ذکر شده است؟
- روزنامه مجلس (ادیب‌الممالک) - روزنامه صور اسرافیل (دهخدا) - مجله بهار (ملک‌الشعراى بهار) - مجله نوبهار (ملک‌الشعراى بهار) - داستان باستان (میرزا حسن خان بدیع) - شمس‌الدین و قمر (محمدباقر میرزا خسروی) - تاریخ بیداری ایرانیان (قائم مقام)
- ۱) پنج   ۲) شش   ۳) سه   ۴) چهار

۱۱- چند مورد از موارد زیر، از عوامل بیداری در دوره بیداری محسوب می‌شود؟
 الف) کوشش عباس میرزا، ولیعهد فتحعلی‌شاه، در روی آوردن به دانش نوین
 ب) مسافرت جوانان غربی به ایران و آشنایی ایرانیان با فرهنگ غرب
 ج) ورود امکانات جدید، مانند دوربین عکس‌برداری و ماشین به ایران
 د) رواج صنعت چاپ و روزنامه‌نویسی و ترجمه و نشر کتاب‌های غربی

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۲- نمایش‌نامه‌نویسی از دوره کدام پادشاه قاجار رواج پیدا کرد و اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت چه کسی بود؟

۱) ناصرالدین‌شاه - میرزا آقا تبریزی
 ۲) فتحعلی‌شاه - میرزا حسن خان بدیع
 ۳) آقامحمدخان قاجار - فتحعلی آخوندزاده
 ۴) فتحعلی‌شاه - عبدالرحیم طالبوف
 ۱۳- کدام گروه از شاعران دوره بازگشت، با تقلید از سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی، به قصیده‌سرایی پرداختند؟
 ۱) مجمر اصفهانی - هائف اصفهانی - قآنی
 ۲) فروغی بسطامی - هائف اصفهانی - صبای کاشانی
 ۳) صبای کاشانی - قآنی شیرازی - سروش اصفهانی
 ۴) فروغی بسطامی - نشاط اصفهانی - مجمر اصفهانی
 ۱۴- شاخصه شاعر بیت زیر چیست؟

از خون جوانان وطن لاله دمیده
 از ماتم سرو قدشان سرو خمیده
 ۱) عرصه هنر او تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی بود.
 ۲) در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود.
 ۳) در سرودن اشعار عامیانه شهرت داشت.
 ۴) در سرودن غزل به سبک سعدی مهارت خاصی داشت.

۱۵- هجاهای واژگان کدام گزینه به ترتیب با علامت‌های زیر یکسان است؟

(U-U) (U-U-U) (- -) (- - -)
 ۱) رهایی - خواهش - بزرگراه - بنفشه
 ۲) سفینه - نیکو - دل‌انگیز - شب‌آهنگ
 ۳) محبت - دارا - التماس - راهور
 ۴) لانه - رهرو - شیرافکن - سرآمد

۱۶- در علامت هجاهای کدام مصراع، چهار بار (U - -) تکرار شده است؟

۱) بشو اوراق اگر هم درس مایی
 ۲) تو از هر در که بازآیی بدین خوبی و زیبایی
 ۳) نخستین بار گفتش کز کجایی
 ۴) در این سرای بی‌کسی کسی به در نمی‌زند

۱۷- الگوی هجایی کدام بیت با (U - - - - U - - - - U - - - - U - - - -) یکسان است؟

۱) خبر کن آن طیبب عاشقان را
 ۲) ساقیا برخیز و در ده جام را
 ۳) هر که شیرینی فروشد مشتری بر وی بجوشد
 ۴) روزگاری شد که در میخانه خدمت می‌کنم
 که تا شربت دهد بیمار ما را
 خاک بر سر کن غم ایام را
 یا مگس را پر ببندد یا عسل را سر ببوشد
 در لباس فقر کار اهل دولت می‌کنم

۱۸- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است و چون برمی‌آید مفرح ذات.
 ۲) الهی هر که تو را شناخت، هرچه غیر از تو بود بینداخت.
 ۳) یک خلقت زیبا، به از هزار خلعت دیبا.
 ۴) متکلم را تا کسی عیب نگیرد، سخنش صلاح نیذیرد.

۱۹- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) هم تو جنون را مددی هم تو جمال خردی
 ۲) با غیر اگر خشمین شوی سر خویش و روی
 ۳) گر نیک و بد نزد خدا یکسان بدی از ابتلا
 ۴) کی درخور لیلی بود آن کس کز او مجنون شود
 تیر بلا از تو رسد هم تو بلا را سپری
 سر با تو چون خشمین شود آنگاه وای آشتی
 با جبرئیل ماهرو ابلیس هم سیماستی
 پای علم آن کس بود کساو راست جانی آن سری

۲۰- ارزش موسیقایی کدام سجع بیش تر است؟

۱) هر که با بدان نشیند، نیکی نبیند
 ۲) طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل
 ۳) هر که را زر در ترازوست، زور در بازوست
 ۴) ما به او محتاج بودیم او به ما مشتاق بود

پاسخ‌ها منتخب

- ۱- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)
 دلیل نادرستی سایر موارد:
 گزینه ۱: فارسی باستان در زمان هخامنشیان رایج بود.
 گزینه ۳: زبان پهلوی، زبان دوران ساسانی است و بیشتر آثار آن، آثار دینی زردشتی است.
 گزینه ۴: فارسی دری با بهره‌گیری از الفبای خط عربی که از نتایج نفوذ اسلام است، شکل گرفت.
- ۲- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)
 بررسی نادرستی دیگر گزینه‌ها:
 ۱) فارسی میانه از حدود ۳۰۰ قبل از میلاد تا حدود ۷۰۰ میلادی ادامه داشته است. (حدود هزار سال)
 ۲) پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود.
 ۳) کتاب اوستا را موبدان در دوره ساسانیان به نگارش درآوردند. (پیش از اسلام)
- ۳- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)
 بررسی نادرستی سایر موارد:
 مورد «ب»: سادگی فکر و روانی کلام از ویژگی‌های شعر این دوره است و شاعر می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان گونه که به ذهنش می‌رسد، بیان کند.
 مورد «ج»: رایج‌ترین انواع شعر: حماسی، مدحی و غنایی
- ۴- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)
 ترجمه تفسیر طبری صرفاً ترجمه است و کتابی مستقل محسوب نمی‌شود. اثری که با حذف و اضافه تبدیل به اثری مستقل شد «تاریخ بلعمی» بود که ترجمه‌ای از تاریخ طبری است.
- ۵- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)
 فرخی یزدی از شاعران شاخص دوره بیداری است که او را به سبب آزادی خواهی، به زندان انداختند.
 ایرج میرزا از نوادگان فتحعلی شاه قاجار بود.
 قائم مقام فراهانی با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد.
- ۶- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)
 از انقراض دولت صفویه تا آغاز سلطنت فتحعلی شاه قاجار، یعنی در دوران حکومت‌های افشاریه، زندیه و ابتدای دوره قاجار، رشد و شکوفایی قابل توجهی در تاریخ ادبیات ایران دیده نمی‌شود.
- ۷- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)
 ایرج میرزا از شعرهای غربی نیز ترجمه‌های منظوم پدید آورده است که قطعه «قلب مادر» یکی از آن نمونه‌هاست که با بیت زیر آغاز می‌شود:
 داد معشوقه به عاشق پیغام که کند مادر تو با من جنگ
- ۸- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۲: رمان «شمس و طغرا» اثر محمدباقر میرزا خسروی است.
 گزینه ۳: داستان‌نویسی به شیوه رمان‌نویسی در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد و این نوع ادبی محصول یک قرن گذشته است.
 گزینه ۴: در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.
- ۹- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)
 او (دهخدا) در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.
- ۱۰- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)
 روزنامه صور اسرافیل به سردبیری میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل بود، مجله بهار به وسیله میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی منتشر می‌شد، شمس‌الدین و قمر از میرزا حسن خان بدیع و تاریخ بیداری ایرانیان اثر ناظم‌الاسلام کرمانی است.
- ۱۱- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)
 موارد «الف و د» از عوامل بیداری این دوره است.

- ۱۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)
 ۱۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)
 ۱۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)

شعر از «عارف قزوینی» است که در سرودن تصنیف و ترانه‌های میهنی شاخص بود.

- ۱۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۵)

گزینه ۱: ر ه ا بی خا هـ ش | ب ز ر گ راه | ب ن ف ش
 U - - | U- U- U | - -

گزینه ۲: س ف ی ن | ن ی کو | د ن گیز | دل ان گیز | ش با هنگ | شب آ هنگ
 U - U | U- - | U- - | U- - | U- - | U- -

گزینه ۳: م ح ب بت | دا را | ال ت ماس | راه ور
 U - - | - - | U- U | - U-

گزینه ۴: لا ن ره رو | شیر اف کن | شی رف کن | سر آ مد | س را مد
 - U | - - | - - | - - | U - -

- ۱۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۵، درس ۸)

گزینه ۱: --U /---U /---U

گزینه ۲: ---U /---U /---U

گزینه ۳: --U /---U /---U

گزینه ۴: -U-U /-U-U /-U-U

- ۱۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۵)

هر ک شی ری نی ف رو شد مُش ت ری بر وی بِ جو شد
 یا م گس را پر ب بن دد یا ع سل را سر بِ پو شد
 - - U - - - U - - - U - - - U -

- ۱۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۶)

گزینه ۳: واژه‌های «زیبا» و «دیبا» دارای سجع متوازی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: واژه‌های «حیات» و «ذات»

گزینه ۲: واژه‌های «شناخت» و «بینداخت»

گزینه ۴: واژه‌های «نگیرد» و «نپذیرد» سجع مطرف هستند.

- ۱۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۶)

گزینه ۱: مددی - خردی ← سجع متوازی

گزینه ۲: شوی - روی ← سجع متوازی

گزینه ۳: خدا - ابتلا ← سجع مطرف

گزینه ۴: بود - شود ← سجع متوازی

- ۲۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۶)

ارزش موسیقایی سجع «متوازی» از همه بیش‌تر و ارزش موسیقایی سجع «متوازن» (عزیز و ذلیل) و (محتاج و مشتاق) از همه کم‌تر است و ارزش سجع مطرف (ترازو و بازو) در حد متعادل و متوسط است.